

سنگ کیسه صفرا

مترجم: ماهر محمدی دانشجوی کارشناسی تکنولوژی پرتوشناسی

زیر نظر: دکتر علی طریقت نیا

منبع: <https://www.radiologyinfo.org/en>

سنگ کیسه صفرا

سنگ کیسه صفرا، تجمع جامد صفرای متبلور است که توسط کبد تولید می شود، در کیسه صفرا ذخیره شده و از طریق مجاری صفراوی به روده ترشح می شود تا به هضم چربی ها کمک کند. برخی از سنگ های صفراوی علائمی ایجاد نمی کنند. با این حال، آنها می توانند باعث انسداد مجرای صفراوی یا کیسه صفرا شوند که ممکن است منجر به درد و التهاب گردد و بیماری به نام کوله سیستیت (cholecystitis) ایجاد کند.

پزشک شما ممکن است از CT شکم، ام آر کلاژیوپانکراتوگرافی (MRCP) یا سونوگرافی شکم برای کمک به تشخیص بیماری شما استفاده کند. در صورت نداشتن علائم ممکن است نیازی به درمان نباشد. با این حال، اگر تشخیص داده شد که کوله سیستیت دارید، پزشک ممکن است آنتی بیوتیک و برداشتن کیسه صفرا را با جراحی تجویز کند. اگر سنگ کیسه صفرا، مجرای صفراوی را مسدود کرده باشد، پزشک ممکن است آزمون های مداخله ای صفراوی، مانند: کلاژیوپانکراتوگرافی رتروگرااد آندوسکوپی (ERCP) یا کلاژیوگرافی ترانس کبیدی از راه پوست (PTC) را برای تعیین محل و یا رفع انسداد تجویز کند.

سنگ کیسه صفرا چیست؟

سنگ کیسه صفرا چگونه تشخیص و ارزیابی می شود؟

سنگ کیسه صفرا چگونه درمان می شود؟

کدام روش آزمایش یا درمان برای من بهتر است؟

سنگ کیسه صفرا چیست؟

سنگ های صفراوی ذرات جامدی هستند که در کیسه صفرا ایجاد می شوند. سنگ ها از تبلور صفرا، مایعی که توسط کبد ساخته شده و از طریق مجاری صفراوی به روده ترشح می شود تا به هضم چربی ها کمک کند، تشکیل می شوند.

برخی از سنگ های صفراوی علائم قابل توجهی ایجاد نمی کنند. با این حال، اگر سنگ کیسه صفرا باعث انسداد کیسه صفرا یا مجرای صفراوی شود، می تواند باعث التهاب و درد در قسمت بالای راست شکم، بالای شانه راست یا بین شانه ها شود که از چند دقیقه تا چند ساعت طول می کشد. علائم دیگر عبارتند از تهوع و استفراغ، تب و لرز.

التهاب کیسه صفرا کوله سیستیت نامیده می شود.

سنگ کیسه صفرا چگونه تشخیص و ارزیابی می شود؟

تصویربرداری از کیسه صفرا، برای ارائه اطلاعات ارزشمند در مورد سنگ های صفراوی مانند محل، اندازه و تأثیر بر عملکرد اندام به پزشک شما به کار می رود. برخی از انواع تصویربرداری که ممکن است پزشک شما تجویز کند عبارتند از:

سونوگرافی شکم: سونوگرافی تصاویری از کیسه صفرا و مجاری صفراوی تولید می کند. علائم التهاب یا نشانه هایی از انسداد جریان صفرا را نشان می دهد. سونوگرافی رایج ترین روشی است که برای ارزیابی ناهنجاری های کیسه صفرا انجام می شود. برای اطلاعات در مورد روش های سونوگرافی انجام شده در کودکان، به صفحه سونوگرافی شکم کودکان مراجعه کنید

CT شکم: سی تی اسکن به سرعت تصاویر دقیقی از کیسه صفرا و مجرای صفراوی ایجاد می کند تا علائم التهاب یا نشانه هایی مبنی بر انسداد جریان صفرا را جستجو کند. برای اطلاعات بیشتر در مورد CT به صفحه ایمنی مراجعه کنید.

ام آر کلاژیوپانکراتوگرافی **MRCP: MRCP** یک مدالیته تصویربرداری MRI است که تصاویر دقیقی از کبد، کیسه صفرا، مجاری صفراوی، پانکراس و مجرای پانکراس تولید می کند. سنگ های صفراوی را شناسایی می کند و می تواند التهاب یا انسداد کیسه صفرا یا مجرای صفراوی را نشان دهد. برای اطلاعات بیشتر به صفحه ایمنی تصویربرداری تشدید مغناطیسی (MRI) مراجعه کنید.

سنگ کیسه صفرا چگونه درمان می شود؟

در صورت نداشتن علائم ممکن است نیازی به درمان سنگ کیسه صفرا نباشد. با این حال، اگر کوله سیستیت دارید، یا اگر علائم مربوط به سنگ کیسه صفرا را دارید، درمان استاندارد آنتی بیوتیک داخل وریدی و برداشتن جراحی کیسه صفرا (کوله سیستکتومی) است. در اکثر موارد، جراح شما، کوله سیستکتومی را به روش لاپاروسکوپی (با آندوسکوپ هایی که از طریق برش های کوچک در شکم شما قرار می گیرد) انجام می دهد.

اگر سنگ های صفراوی نیز باعث انسداد مجاری صفراوی شده باشند، ممکن است اقدامات دیگری انجام شود، از جمله:

کلاژیوپانکراتوگرافی رتروگراد آندوسکوپی ERCP: ERCP برای بررسی مجاری صفراوی با استفاده از آندوسکوپ، یک لوله انعطاف پذیر که از دهان از طریق معده و به دوازدهه عبور می کند، استفاده می شود. ماده حاجب یددار به مجاری صفراوی تزریق می شود تا سنگ های صفراوی را که ممکن است باعث انسداد شوند، پیدا کنند. برخی از سنگ ها ممکن است با موفقیت در طی ERCP برداشته شوند.

کلاژیوپانکراتوگرافی ترانس کبدی از راه پوست PTC: PTC با ایجاد یک برش کوچک روی پوست و پیش بردن یک سوزن به داخل مجاری صفراوی انجام می شود. ماده حاجب یددار به مجاری صفراوی تزریق می شود تا سنگ های صفراوی را که

ممکن است باعث انسداد شوند، پیدا کنند. برخی از سنگ ها را می توان در طول PTC برداشت و برخی دیگر را ممکن است با گذاشتن یک کاتتر یا لوله نازک کوچک در جای خود ، کنار گذاشت.

اگر پزشک شما تشخیص دهد که شما در شرایط فعلی برای انجام عمل جراحی مناسب نیستید، روش های دیگری وجود دارد که ممکن است تا زمان انجام جراحی انجام شود.

تعبیه لوله کوله سیستوستومی: لوله کوله سیستوستومی یک لوله پلاستیکی کوچک (کاتتر) است که از طریق یک برش کوچک در پوست در کیسه صفرا قرار می گیرد. هدف از این روش رفع فشار کیسه صفرای متسع، مسدود و ملتهب با تخلیه صفرای پشتیبان شده و تحت فشار در کیسه صفرا و هدایت آن به خارج از بدن به داخل کیسه ای متصل به لوله است. این به کاهش درد و التهاب در کیسه صفرا کمک می کند و به آنتی بیوتیک ها زمان می دهد تا اثرات خود را روی ضایعه بگذارند و جراحی به روزهای آتی موکول شود. با این حال، این روش درمان، علت زمینه ای (سنگ) را درمان نمی کند.